

intervju tjedna

MIRO KOVAČ

● **MINISTAR VANJSKIH POSLOVA REPUBLIKE HRVATSKE, O ODNOSIMA SA SLOVENIJOM, SITUACIJOM OKO PRISTUPNIH PREGOVORA SRBIJE S EU, ŠEŠELJU, STANJU U BIH...**

Hrvatska će prema Srbiji na putu u EU biti stroga, ali postena!

Aktualni ministar vanjskih poslova RH, Miro Kovač, doista je u punom pogonu otkako je preuzeo tu odgovornu funkciju u Vladi Republike Hrvatske. Puno je poslova već odradio, no pred njim je ovog proljeća i do kraja godine još mnogo obveza, razgovora i diplomatske aktivnosti, koje će Kovač, vjerujemo, odraditi kao i do sada, efikasno i sveobuhvatno.

O aktualnostima iz njegova resora, kao i o trenutno napetim odnosima Srbije i Republike Hrvatske, te o drugim intrigantnim temama ministar Kovač govori za Magazin Glasa Slavonije u ekskluzivnom intervjuu.

IMAMO KVALITETNU VANJSKU POLITIKU

▼ Odmah nakon preuzimanja Ministarstva vanjskih poslova posjetili ste niz zemalja i uspostavili kontakt s tamošnjim čelnicima. Kako će se Hrvatska u budućnosti pozicionirati u regiji, hoćemo li, nasuprot sadašnjoj orijentaciji, pojačavati odnos s Višegradskom skupinom?

- Ne znam što podrazumijevate pod "regijom". Je li to srednja Europa? Ili možda jugoistočna Europa? Hrvatska u vanjskoj i europskoj politici mora disati punim plućima. Nakon više od 16 godina Hrvatska konačno opet ima jedinstvenu vanjsku i europsku politiku. Želimo Hrvatsku napokon pozicionirati kao aktivnu, samosvjesnu i konstruktivnu članicu Europske unije i NATO saveza, koja jača odnose sa susjedstvom, a što uključuje vertikalnu suradnju, sa zemljama u srednjoj i mediteranskoj Europi i dalje prema Baltiku, te horizontalnu suradnju, s državama u jugoistočnoj Europi i šire. Mijenjamo ambijent, susjedi su nam jako važni, želimo stabilno i prijateljsko okruženje, utemeljeno na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava, kao i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina.

▼ Brojni su neriješeni problemi RH oko pitanja granica sa susjednim zemljama, nespornostima tu nema samo sa Slovenijom, Mađarskom i Italijom, ima problema i sa Srbijom, pa i Crnom Gorom. Kako vidite rasplet dugogodišnjeg spora sa Slovenijom?

- Stavovi Hrvatske i Slovenije u ovom sporu su poznati, oni su različiti. Za Hrvatsku je arbitraža prošlost. Sa Slovenijom želimo dijalogom, u duhu dobrosusjedskih i prijateljskih odnosa između dvije zemlje, kao i na temelju međunarodnog prava, pronaći rješenje za granicu na moru. Hrvatska i Slovenija članice su Europske unije i NATO saveza, naši su ljudi, naša su društva i naša su gospodarstva snažno povezani. Prihvatimo li se problema strukturirano, uvjeren sam da ćemo ga moći riješiti.

ZA SRBIJU ĆE PRISTUPNI PREGOVORI BITI BOLNI

▼ Možemo li konačno natjerati Srbiju na razgovore o granicama, pitanju zastupljenosti hrvatske manjine u srbijanskom parlamentu i drugim otvorenim pitanjima?

- Srbija će morati provesti određene reforme ako želi zaključiti pristupne pregovore s Europskom unijom. One će biti jako bolne - sve je to iskusila Hrvatska kroz potrebne promjene i prilagodbe koje je morala proći da postane dio europske obitelji. Hrvatska će prema Srbiji, kao i prema drugim kandidatkinjama za članstvo, u tom smislu biti poslovno stroga, ali postena. Osobno želim da konačno stvorimo zdrave temelje za korektne, dobrosusjedske odnose, nalik na one koje njeguju Francuska i Njemačka. To uključuje uvidavnost za odgovornost po-

litike službene Srbije za ratove 1990-ih godina, uključujući oružani velikosrpski pohod na Hrvatsku.

▼ Koje točno Srbije sve uvjete mora ispuniti da bi joj Hrvatska dala suglasnost za zaključivanje pregovaračkog poglavlja 23?

- Ponovit ću ih. Između ostaloga, puna suradnja s Haškim tribunalom, ukidanje nadležnosti Srbije za ratne zločine na području cijele bivše Jugoslavije, osiguravanje prava hrvatske manjine, sukladno s međudržavnim sporazumom. Neprihvatljivo je da se Srbija postavlja kao sudac za cijelu bivšu Jugoslaviju, a time i za Hrvatsku. Riječ je o pitanjima koja čine sam identitet Europske unije.

OSLOBADANJE ŠEŠELJA NE PRIDONOSI POMIRENJU

▼ Budući da Hrvatska nema javnu potporu drugih članica EU u tom pitanju, hoćemo li bezuvjetno inzistirati na tim uvjetima?

- Tko to kaže? Podsjetio bih da su Njemačka i Velika Britanija inzistirale na suradnji i sporazumu Beograda i Prištine - kao uvjetu za početak pregovora Srbije o članstvu u Europskoj uniji. Od toga su prošle već dvije godine i Srbija nije zbog tog stava kritizirala,

ZAŠTITA HRVATA U BOSNI I HERCEGOVINI Snažan faktor ulaska u EU integracije

Na koji će način Hrvatska štiti interese Hrvata u BiH, kao jednog od konstitutivnih naroda?

● - Hrvatska kao potpisnica Daytonskog sporazuma ima posebnu odgovornost prema Bosni i Hercegovini, u kojoj su Hrvati zajedno s prijateljima Bošnjacima i Srbima ustavotvorni i ravnopravni. Kao članica Europske unije i NATO saveza aktivno ćemo podržati uključivanje Bosne i Hercegovine u europsku obitelj i atlantsku zajednicu. Uvjeren sam da Hrvati u Bosni i Hercegovini mogu biti odličan motor europske integracije. S kolegom ministrom vanjskih poslova Igorom Crnadkom planiram uskoro potpisati sporazum o europskom partnerstvu koji bi omogućio pružanje stručne potpore u procesu integracije. Inače sam za svoje prvo inozemno odredište odabrao Bosnu i Hercegovinu, čime sam pokazao da postoji kontinuitet hrvatske državne politike. Na tragu toga uskoro bismo trebali održati zajedničku sjednicu Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

na primjer, njemačku kancelarku Angelu Merkel. Također tražimo da Srbija promijeni zakon o nadležnosti za ratne zločine na cijelom području bivše Jugoslavije i zajamči prava hrvatskoj manjini uređena međudržavnim ugovorom. Želimo da te točke uđu u pregovaračka mjerila te da tijekom pregovora budu provedene. Inače pregovori neće moći biti zaključeni.

Razgovarao: Igor BOŠNJAK

Sa Slovenijom želimo dijalog, u duhu dobrosusjedskih i prijateljskih odnosa...

ZATVARANJE BALKANSKE RUTE BILO JE NEIZBJEŽNO

▼ S Mađarskom je preostalo neriješeno pitanje Ine, gdje se Hrvatska dosad nikako nije uspijevala izvući iz podređenog položaja kada je riječ o aktivnostima te tvrtke u RH, koje je bivša vlast često ocjenjivala nezadovoljavajućima. Uspostavili ste kontakt, možemo li tu nešto promijeniti?

- Promijenili smo ozračje, sada civilizirano i prijateljski komuniciramo. Za pronalaženje održivog rješenja trebat će nam vremena i strpljenja.

▼ Može li ovo zatišje u priljevu izbjeglica potrajati, je li EU sada na pravom tragu kada je o tom problemu riječ?

- Sada nam je svima jasno da je zatvaranje tzv. balkanske rute bila neizbježna mjera. Pritom želim istaknuti kvalitetnu koordinaciju susjednih zemalja. Prošlog tjedna, pri mom posjetu Beču, kolega Sebastian Kurz i moja malenkost zaključili smo da zajedničkim naporima i suradnjom europske zemlje mogu promijeniti stvarnost. Pomogli smo sebi, Europskoj uniji i onim zemljama koje primaju najviše izbjeglica, posebno Njemačkoj.

▼ I migrantske kvote tema su prijedora u EU. Hoće li ih Hrvatska prihvatiti ili odbijati, poput Poljske ili Slovačke?

- Održat ćemo svoje prihvaćene obveze što se tiče prihvaćanja izbjeglica. Spremi smo prihvatiti nešto manje od 500 sirijskih izbjeglica iz Turske, no najveći će izazov biti te ljude u Hrvatskoj zadržati - jer oni će htjeti dalje u Njemačku, Austriju, Švedsku, Nizozemsku...

PUSIĆ JE MILANOVIĆEV IZBOR ZA UN, NIJE NAŠ

▼ Hoće li kandidatura Vesne Pusić za funkciju glavnog tajnika UN-a imati potporu aktualne hrvatske vlasti i pod kojim uvjetom?

- O tome sam osobno već sve rekao. Kao član ove vlade naglasit ću da je Vesna Pusić kandidatkinja koju je istaknuo Zoran Milanović, to jest njegova vlada, nakon prošlogodišnjih parlamentarnih izbora. Koliko mi je poznato, gospoda Pusić dosad nije kontaktirala predsjednika Vlade Tihomora Oreškovića.

▼ Što očekujete od izbora u SAD-u, i kako se njihov rasplet može odraziti na odnose dviju zemalja, mogu li naši građani očekivati skoro ukidanje viznog režima za SAD?

- O ukidanju viza sa Sjedinjenim Američkim Državama pregovora Europska komisija. Osim Hrvatske to se trenutno tiče i Poljske, čiji državljani također moraju imati vizu za ulazak na američki teritorij. SAD je snažan partner Hrvatske, posebno u stabilizirajućem djelovanju prema jugoistoku Europe. Imamo šansu ojačati suradnju na vojnom planu i u području energetske sigurnosti. ■

kolumna

POD REFLEKTOROM

Piše: Milivoj PAŠIČEK

Policija kao samoposluga

Tragikomična pljačka usred 'hrama' hrvatske policije, kada je nestalo dva kilograma zlata i 280 tisuća eura baš iz ureda sada već bivšeg načelnika službe organiziranog kriminala Željka Dolackog, otvorilo je niz pitanja, pa i ono o upletenosti politike u cijeli slučaj. Je li moguće da je pljačka inscenirana, ili samo iskorištena da bi se do kraja stisnulo uza zid Vlahu Orepića, za neke, posebno u HDZ-u, neposlušnog ministra unutarnjih poslova. Jer, zvonio u ušima verbalni obracun Orepića i Karamarka, koji je ministra prozivao i tjerao na brze kadrovske promjene, i to otvoreno prijeteci, gotovo po onoj našoj staroj hrvatskoj - neistomišljenici u javnom prostoru uvjek su neprijatelji.

Orepić je doveden da rješava probleme koji su se u MUP-u nagomilali, a ne da sam postane problem, oštro je krenuo Karamarko kada je Orepić oklijevao s kadrovanjem koje je uporno tražio Karamarko. "Ako se na nešto ukazivalo prije mjesec dana, bio bi red da se to ispita. Ministar je odgovoran i premijeru i meni, kao potpredsjedniku Vlade", bio je jasan Karamarko, nakon što je Orepić rekao da je on ministar, boreći se za samostalnost u radu bez pritiska. "Očekujem da ono što sam mu sugerirao prije mjesec dana, a tiče se nekih ljudi i zlouporabe službe u funkciji SDP-a, da na određeni način bude prema njima postupano, da budu odstranjeni iz službe", bio je izravan Karamarko. Išao je Karamarko s još jednom rečenicom ispod pojasa kako bi pokazao tko je gazda kada je rekao: "Meni je poznato da je on ministar, ja sam to pročitao negdje...". A onda je nakon pljačke pustio da se stvari slegnu i javio se, između ostaloga, i s rečenicom: "Ministar je nešto naučio, ovo je njegovo iskustvo. Najbolje je učiti na vlastitoj koži". Mislio je, naravno, na smjenu ljudi u MUP-u, za što je stiskao Orepića u smislu kako valja smijeniti ljude iz prethodnog sustava, iako nije došlo do promjene sustava, nego do promjene vlasti. Ili su sustav i vlast za nekoga jedno te isto? Zanimljivo je i to kako premijer Orešković nije ovaj put "komunicirao" i odušio je skandaloznu pljačku. Nije se ni predsjednica, koja je

Zemlja nije sigurna kad se u njoj na smiješan način pljačka samo središte policijske moći...

na turneji seljakanja ureda, oglasila. Sigurnost zemlje u kojoj se na bizaran i smiješan način pljačka samo središte policijske moći, njih kao da ne zanima. Nisu smjeli odušjeti pljačku tim više što je ministar Orepić rekao da je moguće da postoji i politička motivacija iza pljačke i želja za destabilizacijom sustava. "Politička motivacija? Ne vjerujem da je ministar toliko naivan da bi nešto tako rekao", sve je prokomentirao Karamarko, uz dodatak: "Imao sam sugestije i pokazalo se da me se trebalo poslušati". Međutim, ako je Karamarko iznad Orepića prema važećoj hijerarhijskoj ljestvici, postoji li i njegova odgovornost? Ulje na vatru dolio je i Ivan Tepeš, partner u koaliciji s Karamarkom i potpredsjednik Sabora, koji je opleo po Mostu, rekavši: "Od Mosta smo očekivali da su i oni spremni i da imaju spremne ljude i da će ljudi napraviti reustroj, ali to se još nije dogodilo". I gdje smo sada? Hoće li se nastaviti verbalno nadmetanje Orepića i Karamarka, koji se očito ne vole, ili će se netko početi ozbiljno baviti sigurnošću Hrvatske i policijom koja bi trebala čuvati svaki hrvatski dom? Kako? Naravno, ne nikako i samo kadrovskom križaljkom po receptu ovo je naše, a ono vaše, kako se uglavnom u nas radi. Čuvanje zlata, novca, dokaznih papira i drugih dragocjenosti po ladicama nezaključanih ureda mora odmah prestati. Ne može se dopustiti da centrala MUP-a nema suvremeni sigurnosni sustav, tehnologiju 21. stoljeća i sve što ide uz to. Ali i obrazovane i sustavu, ne partijama, vjerne ljude. Jer, uz sve, zvonio i pitanje - bi li netko izveo tako spektakularnu pljačku, a da nije znao kakav ga ulov čeka? Valja se pozabaviti sustavom u policiji, plaćama koje su male, nedostatkom ljudi, posebno u specijalnostima. U policijskim postajama, nije tajna, ljudi svaštare. Na česti naplaćuju kazne, a onda idu na očevid zbog nasilja, ili u lov na dilere droge. A to ne može dati dobar rezultat za sigurnost građana. Uz sve, vlast mora znati da mnoge institucije u državi ne funkcioniraju kako bi trebalo, ali i da kadrovska politika ne može biti osnova svake politike. Jer, tako je govorio Staljin, a znamo kakva je to politika bila.